

exponebantur oculis, ut ipsorum tanto magis publicaretur infamia. Hæc autem magni meriti crux est, dum aliquis in conspectu omnium mortificatur et pro Dei amore contemnitur et posthabetur. *Nos stulti propter Christum.*

5. — *Confusus cruci.* S. Augustinus ait¹: « Quid est tollat crucem suam? Ferat quidquid molestum est et sic me sequatur. Tollat crucem suam, hoc est, toleret in mundo pro Christo, quicquid intulerit mundus. » Adeo ut S. Paulus, quid dici sibi audit²: *Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati*, a primis diebus, quibus scholæ Christi pedem suum intulit, hanc in humeros suos crucem sibi assumpserit: verum enim vero, si verba hæc « quicquid intulerit mundus, » bene considerentur, etiam illi, qui magno sui cum dispicio mundo inservierunt, per hanc crucem salvare possunt, dum nimur opprobria, injurias, aliaque omnia damna, quæ mundus, suos ut plurimum traditorie damnificans et diciens, illis intulit, patienter sufferunt. « Solet Christus (sunt verba ejusdemmet sancti) passiones et afflictiones crucem vocare. » At vero quia axioma quoddam est indubitatum, quod *Nil coquinatum intrabit in regnum celorum*, ideo Salvator animas nostras hac cruce medianta purificare et mundare contendit. Unde Chrysostomus³: « Aurifex, » inquit, « donec aurum bene purgatum viderit, de fornace non extrahit; sic et Deus non abducit aliquando crucem, donec penitus emundaverit. »

6. — *Confusus cruci.* Etenim multi sunt, qui in monte Calvariae præsentes fuerunt, aut vero sacrosanctum hoc lignum Hierosolymis venerati sunt, quodammodo felicitatem hanc invident; hi autem, quotquot sunt, sanctum Hieronymum ad sanctum Paulium scribentem auscultent, dicit enim⁴: « Et crucis et resurrectionis loca prosunt his, qui portant crucem suam et cum Christo resurgent quotidie, qui dignos se tanto exhibent habitaculo. » Enimvero viam quæ ducit ad cœlum Deus noster facilitate contendit, adeo ut in omni loco, in quavis ætate, in omni conditione et professione unumquemque velut suam posse portare crucem: « Et de Hierosolymis et de Britainia æqualiter patet aula cœlestis. » S. Bernardus in mystica illa Jacobi scala Salvatoris nostri crucem agnoscit⁵: *Crucis Christi,* inquit, « scala utique est, quæ merito per scalam Jacob signatur. » Sicut enim variis in illa gradus conspiciuntur, per quos in cœlum condescenditur, qui varios nobis status et vocationes repræsentant, ita quoque insinuare vult sanctus hic Doctor, crucem quæ Paradiso nos inserit, omni ætati, sexui, et personarum conditioni adaptari: Jacob scalam illam videns exclamavit:

¹ S. AUGUST., s. 47 de divers. — ² ACT., IX. 16. — ³ S. CHRYS., h. 4 ad Antioch. — ⁴ S. PAULIN., l. II, ep. 24. — ⁵ GEN., XXVIII. 47.

Vere non est hic aliud nisi domus Dei et porta cœli Quo eodem titulo Hugo Cardinalis crucem insignivit, dum ait: « Crux dicitur domus Dei. » De qua Redemptor noster¹: *In domo Patris mei mansiones multæ sunt*, quæ nimur variis singulorum vocationibus correspondent.

7. — Evidem hæc est inter crucem, quam mundus dat et crucem quam Deus immittit differentia, quod crucem a mundo provenientem, a Deo nobis immissam esse minime agnosceremus, adeoque nec illam ob Dei amorem sustinemus, ac proinde velut crux improbi latronis æternam nobis perditionem conciliat. Non vero similis conditionis sit ea, quæ a Deo nobis imponitur, hanc enim sustinemus, ut ei placeamus, ideoque spiritualem nobis impertitur salutem. Pulcherrima profecto est illa a S. Augustino adducta similitudo, dum ait²: « Qui trucidat, non considerat, quemadmodum laniet: qui autem curat, non considerat, quemadmodum secat: Ille enim persequitur sanitatem, iste putredinem. »

8. — Quamnam putas esse causam, ob quam Christus crucem suam portatus alios in auxilium sui adhiberi voluerit? Salmeron mysterium istud tetigit, dum ait: « Perpende Christum non velle portare crucem sine te, proinde partem crucis tibi porrigit gestandam, quia qui fecit te sine te, non salvabit te sine te. » Ipsem Christus crucem suam semper portare noluit, sed non voluit, ut illam semper portaret Cyrenæus, quin potius laborem inter se partientur et dividunt, ut exinde inteligeremus, laborem nostrum sine passionis suæ meritis non sufficere, nec hæc in adultis sufficient sine nostra cooperatione, adeoque crux ejus nobis nihil profutura fuisset, nisi et nos eamdam assumpsissemus in humeros nostros. Id quod in figura adimpletum fuit, quando ingentem illum uva bothrū detulerunt³: *Absciderunt palmitem cum uva sua, quam portaverunt in vecte duo viri.* Porro de Simone Cyrenæo S. Thomas ait: « Quod dicitur, coegerunt eum, significat illos, qui exterius crucem, ferunt interius autem coacte ferunt, quia non propter Deum, sed propter mundum. » Hugo Cardinalis ait: « Per istum Simonem, » inquit, « qui portat crucem Christi in angaria, significantur hypocritæ, qui labores multos sustinent in hoc mundo pro laudè humana. »

9. — Poterat quidem Christus Redemptor noster alicui ex sibi devotis, qui ejus se discipulatu adjungerant, nimur Nicodemo vel Josepho ab Arimathea crucem suam secum portandam imponere: at verisimile est, quod in singulis eorum summum agnoverit renisum et reluctantiam, eo quod crux infamie instrumentum esset. Pauci etenim sunt, qui ad eam usque perfectionem pertigerunt, ut se

¹ JOANN., XIV. 12. — ² S. AUG., ep. 48. — ³ NUM., XIII, 24.

ob Christi amorem publice diffamari patientur; ideo namque Nicodemus absconditus et nocturno tempore occulte eum convenit, ne ab aliis videretur.

10. — Demum vero ut crucem Christi, id est, quas nobis in præsenti vita immittit passiones cum fructu feramus, ad ea quæ S. Augustinus scribit, reflectere oportet. Dicit enim¹: « Quanta patientur pro sua iniuste latrones? quanta patientur pro suis sceleribus perditi? pro sua nequitia luxorios? pro sua avaritia negotiatores mare transmeantes, ventis, tempestatisbusque corpus et animam committentes, sua negligentes, ignota querentes. »

DISCURSUS VI

DE CRUCE SUB THESAURI CUJUSDAM SIMILITUDINE HIC AGITUR

IDEA SERMONIS. — 1. Crux fuit thesaurus absconditus in agro. Apud multos hic thesaurus in magna fuit aestimatione. — 2. Crux est clavis quæ paradisum apertit.

Sola digna tu fuisti ferre sæcli pretium

1. — Nihil reperi posse existimo per quod sacrosancta Crucis prius absconditæ, postea vero tanto cum jubilo inventæ mysterium vivacius exprimatur, quam parabola illa, in qua increata illa Sapientia Regnum celorum thesauro cvidam in agro abscondito comparavit²: *Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro.* Neque enim negari potest, quin sacrosancta illa crux in agro absconditus thesaurus quidam fuerit inæstimabilis, eo quod sola digna fuit portare sæci pretium. Unde S. Petrus Damianus ait³: « Hodie quia crucis inventionem colimus, qua si reperto communi totius mundi thesauro, communiter in Christo gaudere debemus. » Sicut enim Christus in sollicito illo Pastore adumbratus est, qui inventa, quam dolenter amiserat, ove, omnes, ad secum congaudentum invitavit: « Ita et nos invento eo, non quod ipse perdidera, sed quo nos perditos acquisierat justum est gloriari. » Enimvero non sine mysterio S. Petrus Damianus crucem thesauro comparavit abscondito, si factum istud consideretur, quod Tiberio Imperatori accidit. Cum enim christianus hic Imperator vir summae pietatis et religionis, atque in pauperes liberalissimus in magnam redactus fuisset pecuniarum penuriam, accidit, ut dum palatium suum perambularet, in quemdam pavimento insertum lapidem offendere, in quo crux quædam effigia erat, qui proinde elevatis in cœlum oculis in hosce devotionis prorupit affectus: « Cruce tua Domine frontem nostram munimus et peccata; et ecce crucem sub pedibus conculecamus? » Cumque lapidem hunc in decentiore locum transferre volens, illum e pavimento erui jussisset, mox sub eodem alium quemdam lapidem similem eadem cruce insignitum offendit: quo etiam eruto, mox sub eodem tertium lapidem invenit, eadem pariter cruce signatum; cumque et illum e pavimento sus tulisset, tandem opulentissimus quidam ibidem absconditus thesaurus sese prodidit, quocum non solum pauperum, verum et omnium suo subditorum imperio egestati et necessitati abunde subvenit, Constantinus Romanorum imperator in virtute crucis Christi, quæ in cœlo ei miraculose apparuerat, Mazentium tyrannum gloriosus superavit, adeoque dictæ crucis virtute in suo erat stabilitus imperio, unde non solum hujus beneficii causa, sed et quia modo adeo prodigioso a lepra liberatus fuerat, postrata et dissipata omni idolloatria, fidem nostram Christianam est amplexatus; cumque deinceps in summa regnaret prosperitate, pie credere possumus eum Augustæ Imperatrici et matri suæ Helenæ frequenter dixisse: Nos in virtute crucis in tante pace regnamus et gloria et crux quæ hanc nobis gloriam peperit, semper manebit in terra sepulta et abscondita? Quæ vicissim, si sancto Ambrosio fidem adhibere volumus, intra se sæpe repetebat⁴: « Ego in regnis et Crux Domini in pulvere? Ego in aulis et in ruinis Christi triumphus? » Tandem vero, ut Berengosius Abbas ait, ambo ad thesaurum hunc sollicite pervestigandum strenui fuerunt et assidui⁵: « Licet inveniendæ Crucis una duabus esset intentio, filium tamen inquisitio et matrem nobilitavit inventio, dum enim eidem inquisitioni uterque operam dedit, lignum Crucis filius inquisivit, mater invenit. » Helena igitur Hierosolymam cum venisset, in eterno agro illo, in quo pretiosus hic thesaurus absconditus esse credebatur, ingentem adhibuit diligentiam, fueruntque tres quidem crucis plane inter se conformes inventæ, at vero sub tertia quæ Christi erat, thesaurus ille tandem inventus fuit, per quem redemptus est mundus, unde Andreas Cretensis Archiepiscopus in oratione in Exaltatione S. Crucis ait⁶: « Thesaurus qui fuerat absconditus exterræ meditullio refusit. » Berengosius Abbas lignum istud similiter thesaurum esse dixit: « Ad contumeliam nostram (ita de malignis Hebræis scribit) tanto tempore thesaurum divinitatis absconderunt. » Enimvera adæqua et inter cæteras principalior ratio, cur sanctissimæ crucis ligno hoc imponatur gloriosum epithetum, hæc esse potest, quia in hoc ligno, velut in opulentissimo quoddam ærario, solutum est pretium quoddam infinitum; siquidem unica sanguinis Christi stillula mille mun-

¹ S. AUG., s. 245 de Temp. — ² MATTH., XIII, 44. — ³ S. PET. DAM., s. de Invent. Crucis.

⁴ S. AMBROS., in obitu Theod. — ⁵ BERENGOS., l. II. — ⁶ Apud Surium, 14 sept.

dis redimendis abunde sufficiebat. Et quia Crux *Digna fuit ferre sæculi pretium*. Cui consonat pia illa melliflui Bernardi meditatio, dicentis¹: « Totus iste mundus ad unius anime pretium aestimari non potest: non enim pro toto mundo animam suam Deus dare voluit, quam pro anima humana dedit. » Quotquot autem salvantur animæ, promptio sanguinis Christi crucifixi pretio salvari noscuntur. Unde de sancta Cruce dici potest, omnes animas ea mediante fuisse liberatas. « Per sanctam Crucem tuam (ita Christum alloquitur) redemisti mundum. » Crux dives illud ærarium est, ex quo hactenus et semper deinceps, in redemptionem cunctarum animarum totum deprometur litorum et pretium, « Sola fuisti digna portare talentum mundi. » Memorabundus hoc loco est negotiator ille Evangelicus adeo circumspectus et prudens, qui pro invento pretioso quodam monili, omnia a se possessa libens volens erogavit²: *Inventa una pretiosa margarita, abiit, vendidit omnia quæ habuit et emit eam*. Negotiator iste, sancto Leone teste³, Filium Dei adumbravit, qui pretiotissima hujus ligni margarita inventa, utpote quam super omnia mundi regna aestimavit, omnia erogavit, quæ in sua erant facultate, adeo ut ad omnimodam se nuditatem redegerit, in eaque nuditate, et paupertate, inque illis opprobriis inestimabiles voluit esse divitias reconditas, per quas unaquæque anima compleatur, celorumque regnum sibi comparat. Hinc est, quod Apostolus dicebat⁴: *Miki autem absit gloriari nisi in Cruce*. Quinam autem sancti Pauli in hac sua gloriatione sensus fuerit, Divus Augustinus interpretatur, et scribit⁵: « Poterat Apostolus gloriari in sapientia Christi, et verum diceret, poterat in maiestate, poterat in potestate, et verum diceret; sed dixit in Cruce. Ubi mundi philosophus erubuit, ibi Apostolus thesaurum reperit. » Ex quibus verbis perspicue deducitur sanctum Paulum in Cruce inestimabilem reperisse thesaurum, quia certum est, quod tribulatio, paupertas, mortificatio, omnesque aliae mortifications Christi amore toleratae gloriam nobis vere concilient⁶. *Momentaneum hoc, et leve tribulationis nostræ æternum gloriae pondus operatur in cælis*. Quodsi in potestate tua haberes universum aurum Peruvianum, per illud tamen ne unicum quidem beatitudinis gradum tibi lucrari posses: at vero si pro Christi amore patiaris, si vel unicum humerum tuum Crucis ejus submittas, certo lucraberis Paradisum. Job cap. xxxvii scribitur: *Ab Aquilone aurum vniuit; ex alia vero parte in Jeremia legitur⁷: Ab Aquilone pandetur omne malum*. Quia autem ratione fieri potest, dicet fortasse aliquis, quod aurum quod passim apud omnes in tanta est aestimatione, quod-

¹ S. BERN., Med. 3. — ² S. PET. DAM., ser. de Invent. Cruc. — ³ ISA., XXII, 22. — ⁴ S. AUG., s. 40 in Append. de divers. — ⁵ S. CHRYS., h. de Cruce. — ⁶ S. AUG., tr. 2 in Joan.

que omnem dominis prosperitatem secum adfert, ab eodem climate deportetur, ex quo alias universa mala velut e centro suo in nos dimanant? Responderi quidem ad id posset, aurum vel ideo omnis mali occasionem esse atque originem, quia humana cupiditate homines investigante, omnes habet sibi insidentes. Verum aptius ad praesens propositum responderi posse videtur, quod ubicunque est tribulatio, Crux, ærurna, afflictio, ibi quoque semper sit aurum; sed aurum tale, quo cœlum lucrari, et Deum nobis comparare possumus. S. Ambrosius in vastissima illa regna quæ Magnus ille Constantinus, veluti totius universi Monarcha possidebat, oculos suos conjiciens, hocque pretiosum crucis lignum ab Augusta Imperatrice matre ejus inventum esse conspiciens, ait¹: « Multo amplius invenit, quod Imperatori conferret, quam quod ab Imperatore acciperet. »

2. — In principio hujus discursus diximus, quod simile est regnum cœlorum thesauro abscondito in agro. Per hoc autem cœlorum regnum Ecclesiam interpretari possumus, que omnes thesauros suos in Cruce habet depositos: at vero si per regnum cœlorum Paradisum intelligere volumus, certum est, quod tanti Crux valeat, quanti beatitudo, et gloria cœlestis valere noscitur. Unde sanctus Petrus Damianus²: « Per lignum de Paradiſo fueramus ejecti: per lignum sumus ad Paradiſum revocati. » *Dabo clavem domus David super humerus ejus*; ita vaticinatur Isaia Propheta³, id est, Crucem, quæ clavis est domus veri Davidis, et glorioſum regni Christi stemma et insignie. Observastisne aliquando, quotnam sæculis cœlum clausum permanserit? aut quisnam primus omnium illud ingressus fuerit? Num forte Adam, Abel, Noe, vel Abraham protoparens omnium credentium, aut vero Sanctus quidem Joannes Baptista? Nequaquam, sed latro quidam ante omnes cœlos intravit: *Hodie mecum eris in Paradiſo*. Ubi S. Augustinus ait⁴: « Crux nobis Paradiſum, quinque ab eo amplius annorum millibus præclsum patefecit. » Chrysostomus quoque ait⁵: « Iste latro de Cruce mercatur salutem, furat cœleste imperium. » Nescio, an aliquando notaveritis, quod Ecclesia postquam cecinit: *Sola digna tu fuisti ferre sæculi pretium; mox subjungit: Atque portum præparare arca mundo naufragio*. Hoc etenim pretiosum Crucis lignum efficit, ut in hoc procelloso mundi mari, tot inter tempestates ad fortunata Paradiſi littora feliciter appellamus. Unde S. Augustinus ait⁶: « Interjet mare hujus sæculi, quid fecit? instituit lignum, quo mare transeamus, nemo enim potest transire mare hujus sæculi, nisi Cruce Christi portatus. »

¹ S. AMB., in obitu Theod. — ² S. PET. DAM., ser. de Invent. Cruc. — ³ ISA., XXII, 22. — ⁴ S. AUG., s. 40 in Append. de divers. — ⁵ S. CHRYS., h. de Cruce. — ⁶ S. AUG., tr. 2 in Joan.

Tritum est illud Evangelicum axioma¹: *Regnum Cœlorum vim patitur, et violenti rapiunt illud*. Quisquis autem crucem portat, in hoc singularis existit, quod ex quo in præsenti vita pro amore Christi patitur, opus non habeat, ut ad habendum in cœlos aditum, aliquam illis violentiam inferat, utpote qui Paradisum in manu sua habet. « Qui in cruce est, non vim facit, est crux, et statim Paradiſus. » Optime S. Leo consideravit, Hebræos quidem incredulos Redemptorem nostrum per patibulum voluisse affligere: hoc tamen illorum consilium per omnipotentiam et sapientiam suam, in suam nostramque gloriam transmutatum fuisse. In suam quidem gloriam quoad honores, venerationem et obsequia, quibus sancte a summis quoque et metuendis mundi monarchis afficitur: in gloriam vero nostram, quia² « Quod iniqüitas Judæorum paravit ad poenam, potentia Redemptoris gradum nobis fecit ad gloriam. »

DISCURSUS VII

OSTENDITUR CHRISTUM VELLE UT PROPRIAM QUISQUE CRUCEM, ID EST, EAM QUÆ STATUI ET VOCATIONI SUÆ CONJUNCTA EST, NON VERO UT SUAM PORTET.

IDEA SERMONIS. — 1. Nemo est qui sive sponte sive invite crucem non tollat. — 2. Crux nostra facilis et levis. — 3. Crux armata perducit ad cœlum. — 4. Tollit crucem suam qui seipsum quotidie mortificat. — 5. Crucem alienam portant qui nimis fidunt mereatis alienis. — 6. Crux nostra nostris viribus aptatur. — 7. Quisque propriam, non aliorum crucem respiciat.

Qui non bajulat Crucem suam, non potest meus esse discipulus. Lucæ, xiv, 27.

1. — Nos sine Cruce Cœlum ingredi non posse adeo verum est et indubitatum, ut probatione non indigeat. Unde Chrysostomus verba illa³: *Oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam*, matutinus ponderans, hoc inde elicit argumentum⁴: « Christus intravit in gloriam suam per Passionem, et tu vis intrare in alienam sine cruce? » Etenim cœlum antea firmiter obturatum et clausum, post quinque millia annorum et amplius eo precipe tempore apertum fuit, quo Crux Christi fabricata fuit. « Revera, » inquit Chrysostomus, « non est vita sine miseria, nec potest sine tribulatione, nec potest sine tristitia vita præsens transigi. » Cujus convincentem hanc subdit rationem: « Sicut enim immortalis homo non potest inveniri, ita neque absque tristitia et cruce: a Christiani vita vinculum insolubile est tribulatio. » Similem in modum Thomas de Kempis meditatur, dum ait⁵:

¹ MATT., XI, 12. — ² S. LEO, s. 4 ds Pass. — ³ LUC., XXIX, 26. — ⁴ S. CHRYSOST., h. 66 ad pop. — ⁵ THOM. A KEMP., I, II, c. 12.

¹ MATT., XI, 12. — ² S. LEO, s. 4 ds Pass. — ³ LUC., XXIX, 26. — ⁴ S. CHRYSOST., h. 66 ad pop. — ⁵ THOM. A KEMP., I, II, c. 12.

dicens¹: *Obsecro, ut digne ambuletis vocatione, qua vocati estis; cum omni humilitate et mansuetudine, cum patientia supportantes invicem in charitate.* Ecce tibi crucem. Melius profecto ad propositum nostrum dicere non poterat aureum illud Chrysostomi os, et calmus aureus². « Omnes cuiuscunq[ue] sortis sint, varias Crucis causas habent, hic qui dem ab uxore, hic a filio, alter a servo, alter ab amico, ex vicino quidam, quidam ex fortunarum jactura. » Enimvero creditis fortas: e magnates qui in deliciis et splendoribus degunt, suam quoque crucem propriam non habere? at vero audite eundem Chrysostomum: « Verumtamen nec Rex procul a curis et cruce vitam degit sed vitam vivit plenam multis tribulationibus et curis. » Unde Poeta quidam cecinit. Habet suas quoque purpura spinas. Etenim Plinii sententia est: « Nullum vestimentum genus, quod tinearum injurias magis sentiat, quam purpura. » Ita quoque nullus magis infestatur curis et molestis animi angoribus, quam Princeps aliquis: « Neque tu diadema respicias », inquit Chrysostomus³: « Sed curarum tempestatem: non ita corona caput circumdat, sicut animam sollicitudinē: nec enim privata dominus tot curis plena reperiri posset, quot regiae sunt cruces per singulos dies expectandae. » Cum igitur Deus noster unicuique in suo statu crucem suam imposuerit, ejus expectationi satisfaciemus, si illam fortiter et patienter sustinuerimus. Et hoc est, quod Apostolus dicere velle videtur, dum ait: *Cum humilitate, mansuetudine et patientia supportantes.* Etenim illi patrifamilias incumbit, ut bono exemplo patientiae, humilitatis aliarumque virtutum suis prælucet ut prolem suam, cunctosque alios sibi subjectos, in bona educatione coercent. Ad illum prælatum spectat, ut sollicite super grege suo. invigilet, divini verbi panem, et sanctissima sacramenta eidem subministrando animarum suæ curæ commissarum salutem strenue promovendo, earumque necessitatibus tam corporalibus quam spirituibus subveniendo, imo et vitam suam exponendo, ubi idipsum requisiuit necessitas.

2. — *Tollat crucem suam.* Crux juvenis illius erit v. gr. patienter ferre, si a sodalibus suis cæteroquin dissolutis, dígito monstretur; eorum societatem fugere qui ipsum nituntur seducere, in occurrentibus sibi in via Dei mortificationibus modicam erubescientiam æquanimiter tolerare, continenter vivere, ebullientis sanguinis fervorem et æstum vincendo, oculosque a volup'atum incentivis in bona custodia continere. Hæc enim crux ad cœlum ipsum infallibiliter perducet. Neque enim Redemptor noster a nobis exigit, ut crucem nostram per flagella, spinas, clavos, fellæ, myrrhas, aliasque similes amaritudines deferamus, prouti suam ipse

¹ EPH., IV, 1. — ² S. CHRYS., h. 67 ad pop., Antioch. — ³ ID., h. 66 ib.

tulit: « Age igitur pœnitentiam pro peccatis tuis et sufficit mihi, jejuna, plora, vigila, afflige monum carnem tuam, et satis mihi est, » inquit veluti in persona Dei S. Thomas de Villanova: ac proinde in persona Christi subjungit: « Non meam injungo; sed tollat suam levem et facilem. »

3. — *Tollat crucem suam.* S. Augustinus ait: « Tollat crucem suam, hoc est toleret in mundo pro Christo, quicquid intulerit mundus. » Illam nimirum paupertatem, infirmitatem illam vel aliam quamvis ærumnam, quæ a mundo nobis crucis loco immittitur. Quæ tunc vel maxime ad cœlum nos perducet, si eam ex amore Christi fortiter sustinuerimus, immissas nobis afflictiones ad amorem et gloriam ejus dirigendo, nosque ejus sanctissimæ voluntati conformando. Verum enim vero sæpe numero continget, quod adversitates occurrentes peccatorum nostrorum fructus existant: siquidem fortassis illam tibi conciliasti infirmitatem per has vel illas obsecnorum peccatorum enormitates, per crapulas immoderatas, per rixas et contentiones. Carcerem illum seu bonorum jacturam per contracta debita, per jocos, ludos, luxus, aliaque delicta petrata tibi adscivisti. Molesta lis illa, quæ mire te contorquet, contractuum illicitorum, seu usurarum palliatarum tuarum est effectus. Et tamen hoc non obstante, inquit sanctus: « Toleret pro Christo, » id est, crucem illam, illam tribulacionem, justum, et pro sceleribus suis digne promeritum supplicium esse recognoscet, persecutentem se ferulam osculetur, divinæ voluntatis arbitrio se conformet, fructumque pro anima sua ex immissa sibi cruce eliciat, se humiliando, et intima de peccatis dolendo et pœnitendo, ac demum sciat, quod² *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* « Etiam peccata, » addit Glossa.

4. — *Verumtamen aliam quamdam crucem audite longe faciliorem.* Chrysostomus ait: « Tollit crucem suam, qui ita paratus est ad pericula cædem, et crucem, ut is qui eam portat; ita paratus est, ut is, qui eam humero sustinet. In præparatione animi. » Si videlicet promptus sit pro amore Dei vitam suam prodigiendi, vel omnibus aliis periculis eam exponendi. *Crucem suam.* Est quoque alius modus pro commissis peccatis pœnitentiam faciendi, si quis stabile sibi faciat propositum, eadem per Dei adjutorium nunquam denou committendi, vel iterandi. Dionysius Carthusianus ait: « Tollat crucem suam, id est, seipsum quotidie per opera pœnitentia mortificet. » Constat Crux materialis duobus lignis, uno directo, altero transverso; quorum hoc statum significat illorum, qui multis subjacent miseriis et ærumnis; et hæc crux a majori hominum parte portatur, et sensibiliter admodum percipitur: lignum vero directum pros-

¹ S. AUGUS., s. 72 de div.—² ROM., VIII, 28.

peritatis statim significat. Verum inquires, ergone etiam in illo statu crux aliqua reperi poterit? cuinam pœnæ subjiciuntur, qui vivunt juxta animi sententiam in summis deliciis, et gaudiis, miseriarum omnium expertes? Nimur illi subjiciuntur Crucis, quæ consistit in Christiana innocentia perpetuo continuata. Quam crucem S. Bernardus existimat¹ quodvis aliud excedere quantumvis pœnsum martyrium. Trata enim illa sententia: « Quod « martyrium gravius est, quam inter epulas esurire, « inter vestes multas et pretiosas algere, paupertate « premi inter divitias? » Quondam insignis hæc laus S. Carolo Borromæo hisce verbis attributa fuit: « Crucifixus mundo minime blandienti. »

5. — *Tollat crucem suam.* Id quod notanter dicit. Multi enim crucem in se accipiunt alienam sicut Simon Cyrenæus, qui humeros suos non suæ, sed Christi cruci supposuit. Quod sunt hoc errore seducti, ut se per crucem alienam, id est, per aliena merita abstinentiarum, orationum, confessionum, aliorumque similiū operum salvandos esse existimant, bonis Dei servis sese recommendingando, animæ vero suæ culturam, divinorumque præceptorum viam penitus negligendo? Quot sunt, qui confidunt in devotionibus externis, verbi gratia in sanctorum advocatorum suorum intercessionibus, vel in vocalibus sacri habitus Carmelitani, vel Rosarii, vel ad S. Paduanum directis orationibus, parum considerantes hasce illis ad æternæ gloriæ consecutionem parum profuturas esse, quamdiu divinæ leges observantes non fuerint? Crucem propriam portare oportet: *Crucem suam tollat.* Per opera et merita propria, non vero aliorum salvemur, necessum est. *Opera enim illorum sequuntur illos².* Persuadere fortassis qui sibi poterit Heraclium Imperatori maxime acceptum, eo quod lignum illud, in quo is crucifixus fuerat, quodque e Cosroe Persarum regis potestate recuperarat in humeris suis portavit: at vero ex alia parte sciendum est illi, quisquis ille est, id dicto Imperatori parum admodum profuisse, siquidem ejusdem Imperatoris negligentia Mahometis secta in Christianismo firmum sibi pedem fixit, finisque illius admodum probrosus extitit. Verum quidem est, quod crucem Christi sibi ferendam imposuerit, non vero suam; cum tamen Christus dixerit: *Tollat crucem suam.* Verum enimvero hactenus quidem multorum, præcipue vero magnatum errorem deteximus, nimur illi quo sibi persuasum habent, per aliena merita salvari se posse, cum tamen ipsi spinarum, clavorum, fellis, et crucis inimici, solarumque rosarum, avidi existant: attamen ex quo simul etiam Cyrenæi mentionem fecimus, scire percuperem, cur incarnata illa Sapientia non displicerit, ubi sibi Crucem ponderosissimam portanti

¹ S. BERN., s. in Fest. omnium Sanct. — ² APOCAL., XIV, 13.

non Simon sed alius, v. g. S. Joseph ab Arimatæa, Nicodemus, vel similes alii compatientes suspetiat in Cruce ferenda ferrent, quin potius gentilem quemdam advenam, prolibus onustum, agricolam, et patremfamilias sibi subvenire voluerit. Et quidem quod mihi videtur causa illius hæc fuit, ut scilicet exinde intelligeretur, quod Christus omnes et singulos Crucis suæ partem habere velit, vult enim, ut omnes et singuli meritorum passionis sue participes evadant, vult, inquam, ut singuli in suo statu salventur, dummodo humeros suos cruci submittant quam Deus unicuique in suo gradu immisit. Porro Cyrenæus iste pøriter cum filiis suis ad fidem conversus est.

6. — *Tollat crucem suam.* Hugo Cardinalis ait: « Notanter suam, juxta virtutis mensuram: » Siquidem fidelis Deus qui non patietur non tentari supra id, quod possumus. Ac proinde S. Anselmus ad idem propositum scribit: « Illud facit pro venire, quod potest humana fragilitas sustinere: « cum viribus tentamenta modifcat. »

7. — *Crucem suam.* Multi in aliorum cruceis oculum suum dirigunt, ideoque tentantur, et contra Deum murmurant et lamentantur, quasi crux illorum gravis nimur sit, et intolerabilis, siquidem alios majori suppicio et castigatione dignos esse arbitrantur. Nequaquam, inquit Deus ita fieri convenit, neque enim vestrum est id examinare, quin potius quid per peccata vestra mereamini ponderare debetis, et impositæ vobis cruci acquiescere. S. Petrus Christum interrogavit, quam et qualem crucem S. Joannes portaturus est: *Domine hic autem quid?* Verum Salvatore ei respondisse videtur, ut suam crucem respiceret, nec oculum seu mentem suam in alienam crucem deflecteret. *Sic eum volo manere, donec veniam, quid ad te?*

DISCURSUS VIII.

CHRISTUS PER ILLA VERBA: *Qui vult venire post me, abneget, etc.* CRUCEM FACILITER PORTANDI MODUM NOS DOCET.

IDEA SERMONIS. — 1. Non coacte crux ferenda. — 2. Qui tollit crucem suam Jesum aspiciat. — 3. Abneget semet ipsum. — 4. Per totam vitam tollat crucem. — 5. Faciat quacumque Christus jussit. Multi crucem tollunt sed non Jesum sequuntur.

Qui vult venire post me, abneget semet ipsum, tollat Crucem suam, et sequatur me. Lucæ, ix, 23.

1. — Verum crucem portandi modum Redemptor noster paucis quidem, sed valde mysticis verbis nos edocet. Et quidem in primis Chrysost-

¹ HUG CARD., in Mott. — ² JOAN., XXI, 22.